

FINANČNÍ GRAMOTNOST

CO JE TO FINANČNÍ GRAMOTNOST?

- schopnost orientovat se ve finančních produktech (úvěr, hypotéka, ...)
- schopnost spravovat své osobní či rodinné finance
- znát, jak se tvoří cena výrobků
- vědět, kde nalézt jako spotřebitel zastání

ZÁKLADNÍ POJMY

HRUBÝ PŘÍJEM

= odměna za vykonanou práci

= částka uvedena v pracovní smlouvě

ČISTÝ PŘÍJEM

= hrubý příjem je očištěn o daně, sociální pojištění a zdravotní pojištění (standardně odvádí zaměstnavatel)

= částka, která je nám vyplacena v hotovosti či na osobní účet

SOCIÁLNÍ DÁVKY A PODPORA:

- **RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK** (rodičovská dovolená)
- **PENĚŽITÁ POMOC V MATEŘSTVÍ** (mateřská dovolená)
- **PODPORA V NEZAMĚSTNANOSTI**
- **STAROBNÍ DŮCHOD**
- další

ZÁKLADNÍ POJMY

PLATEBNÍ KARTY

= plastové (embosované) karty, na kterých je čip nebo hologram

= lze s nimi bezhotovostně platit u obchodníků v kamenném krámu nebo prostřednictvím internetu

KREDITNÍ PLATEBNÍ KARTA

- nakupujeme za peníze banky, která kartu vydala – tzn. na úvěr (= půjčka)
- naší povinností je zapůjčené prostředky do určité doby splatit
- sjednaná úroková sazba (bezúročná a úročná období)

DEBETNÍ PLATEBNÍ KARTA

- platební karta, která je vázána k našemu osobnímu účtu – tzn. prostředky jsou naše
- zabezpečení na prvním místě (NIKDY NIKOMU nesdělovat PIN a číslo karty)

UKÁZKA PLATEBNÍCH KARET

*embosovaná debetní platební karta
„standard“*

debetní platební karta „standard“

- nový typ karty
- přední strana bez jména
- vzadu již není podpisový pruh

*embosovaná debetní platební karta
„zlatá“*

*kreditní platební karta
„Miles & More“*

ZÁKLADNÍ POJMY

- **VĚŘITEL** X **DLUŽNÍK**
(VKLAD) (PŮJČKA – úvěr, hypotéka)
- **JISTINA** (v Kč) – co jsme vložili a úročí se nám
– co jsme si půjčili (dlužíme) a splácíme
- **KAPITÁL** (v Kč) - peníze, které přinášejí další peníze.
- **ÚROK** (v Kč) – co získáme po době
- **ÚROKOVÁ MÍRA** (v %) 8 %
ÚROKOVÁ SAZBA (v desetinném čísle) 0,08

ZÁKLADNÍ POJMY

- **ÚROKOVACÍ OBDOBÍ**

- doba úročení kapitálu

- roční (p.a.), pololetní (p.s.), čtvrtletní (p.q.), měsíční (p.m.), p.d. (denní)

- **ÚROKOVÁ DOBA** – doba uložení kapitálu

- **DAŇ Z ÚROKŮ** (15 %)

- **JEDNODUCHÉ ÚROČENÍ / SLOŽENÉ ÚROČENÍ**

- **RPSN**

kalkulačka RPSN: <https://www.penize.cz/kalkulacky/rpsn>

ZÁKLADNÍ POJMY

ÚVĚR (DLUH) = půjčené prostředky (peníze)

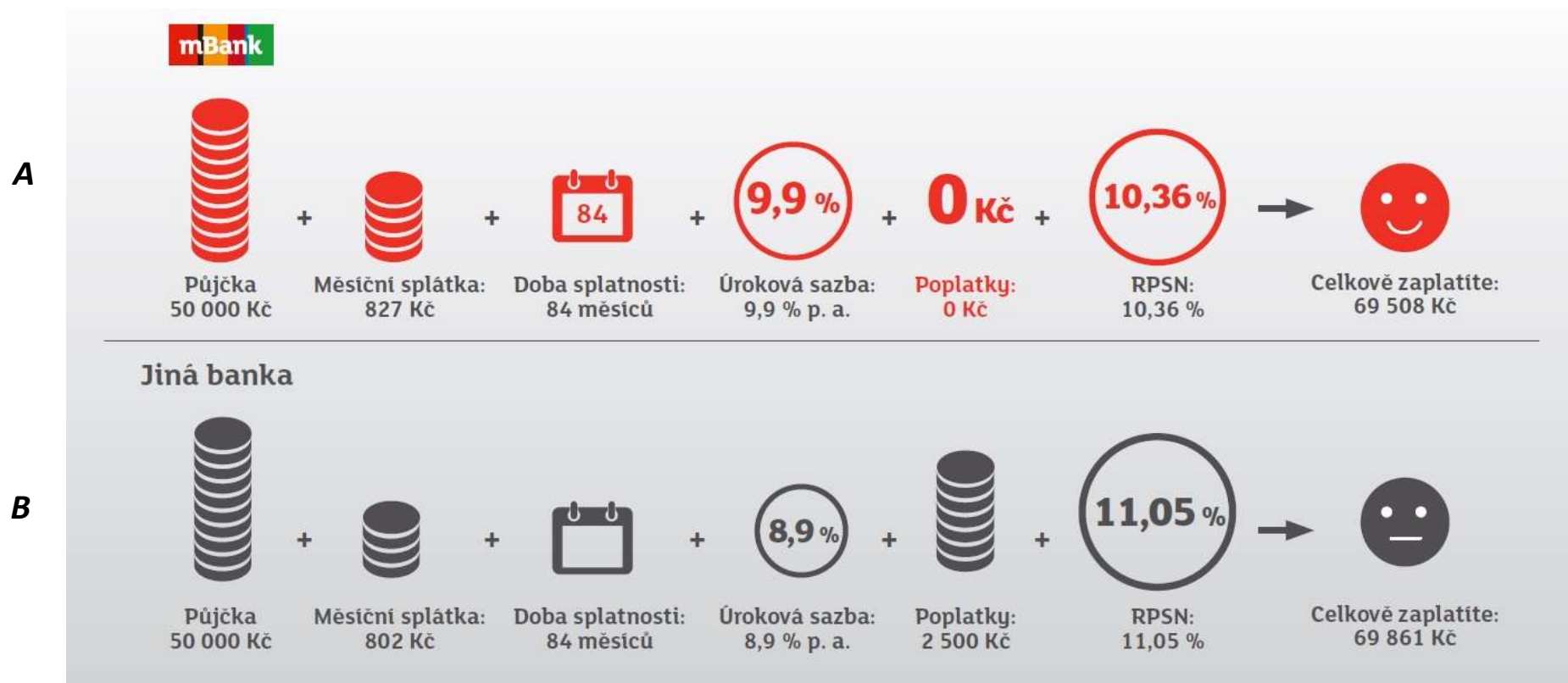
ÚROKOVÁ MÍRA = procentní část z půjčky, kterou získá věřitel od dlužníka jako odměnu za půjčení peněz

ÚROK = částka, kterou platí dlužník věřiteli navíc jako odměnu za půjčení

RPSN = roční procentová sazba nákladů

= celkové náklady úvěru (včetně poplatků), které jsou vyjádřeny jako roční procento celkové výše úvěru

RPSN - SROVNÁNÍ

**Půjčka A je výhodnější než půjčka B.*

PŘÍKLAD NA RPSN

PŮJČKA = 10.000,- Kč

ROČNÍ ÚROK = 8 % (tj. 800,- Kč za rok)

POPLATEK ZA VEDENÍ ÚVĚROVÉHO ÚČTU = 100,- Kč (tj. 1.200,- Kč za rok)

VÝPOČET ÚROKV:

10.000,- 100 %

$$x : 10.000 = 8 : 100$$

x,- 8 %

$$x = \underline{800,- \text{ Kč}} \quad \text{ÚROK}$$

ÚROK + VEDENÍ ÚČTU

800,- + 1.200,- = 2.000,- Kč za rok

VÝPOČET RPSN

10.000,- 100 %

$$x : 100 = 2.000 : 10.000$$

2.000,- x %

$$x = \underline{20 \% \text{ RPSN}}$$

PŘÍKLAD NA RPSN – POUŽITÍ KALKULAČKY RPSN

Nejmenovaný poskytovatel nabízí půjčku za těchto podmínek:

Částka: 30 000 Kč, počet splátek 60, výše jedné splátky 767, frekvence splácení měsíčně.

V informaci uvádí, že RPSN činí 20 % a že klient celkem zaplatí 46 020 Kč. Ověřte, zda poskytovatel půjčky uvádí poslední dva údaje správně.

PŮJČKA = 30.000,- Kč

POČET SPLÁTEK = 60

VÝŠE SPLÁTKY = 767,- Kč

RPSN = 20 %

CELKEM KLIENT ZAPLATÍ = 46 020,- Kč

kalkulačka RPSN: <https://www.penize.cz/kalkulacky/rpsn>

ZÁKLADNÍ POJMY

VĚŘITEL = osoba či firma, která půjčuje peníze (banka, finanční společnost)

DLUŽNÍK = je osoba či firma, která si půjčila peníze

DLUH = půjčené peníze (úvěr, hypotéka, leasing, ...)
dlužník platí věřiteli úroky

VKLAD = uložené peníze v peněžním ústavu (banka)
vkladatel získává od banky úroky

ZÁKLADNÍ POJMY

HYPOTEČNÍ ÚVĚR (HYPOTÉKA) = půjčka určená k financování investic do nemovitostí

LEASING = půjčka, kdy nájemce platí pronajímateli za užívání věci (auto, stroje i nemovitost)

LICHVA = půjčka s neúměrně vysokým úrokem

TERMÍNOVANÝ VKLAD = uložené peníze na omezený čas
= peníze se zhodnocují dle sjednaného úročení vkladu

DAŇ = platební povinnost do rozpočtu státu, kterou stanovuje zákon,
daň z úroku je v ČR 15 % (ze zisku)

ZAJÍMAVÉ ODKAZY

- Otevřená věda, 2015. *NEZkreslená věda II: 10. Finanční gramotnost*, YouTube video. [2019-12-03]. Dostupné z:
<https://www.youtube.com/watch?v=ukhM4c-WXoM>
- Kovy, 2019, *Půjčky | KOVY*, YouTube video. [2019-12-03]. Dostupné z:
<https://www.youtube.com/watch?v=8JHblWi1W4Q>